

Soud muži v získání „občanky“ nebránil, opatrovnice ano. Díky zástupci ombudsmana se svého dokladu nakonec dočkal

19.8.2025 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Zcela pochopitelná touha cítit se důstojně motivovala muže omezeného ve svéprávnosti k tomu, aby usiloval o získání občanského průkazu. Ten by mu také usnadnil situace, se kterými se běžně setkává každý z nás - například využití služeb pošty, kontakt s policií či lékaři, ale třeba i registraci do knihovny. Bez dokladu muž přicházel i o možnost účastnit se v rámci své komunity zájezdů do zahraničí.

Z pohledu práva mu přitom v cestě za jeho přáním stát se držitelem občanského průkazu nic nebránilo. V roce 2020 jej sice soud omezil ve věci vyřizování dokladů, o tři roky později ale vydal nový rozsudek, v němž již tuto oblast vypustil.

Překážku mu však do cesty postavil úřad. Zaměstnankyně, která jako veřejná opatrovnice zastupuje muže v právních záležitostech, se obávala, že by doklad mohl využít k tomu, aby si půjčil peníze. Věděla totiž, že v minulosti se již zadlužil.

Přání opatrovaného proto nerespektovala a s žádostí o nový občanský průkaz mu nepomohla. Pominula rozsudek soudu i skutečnost, že v daný moment byl muž bez dluhů. Jeho stávající způsob života navíc nenasvědčoval tomu, že by v jakkoli rizikových finančních půjčkách pokračoval.

Muž se nevzdal a za pomoci neziskové organizace kontaktoval zástupce ombudsmana Víta Alexandra Schorma. Série společných jednání přesvědčila úřad o právu opatrovaného muže mít občanský průkaz při sobě.

„Úřad v posledních letech poskytoval opatrovanému značnou podporu, která přinesla své plody - například stabilní bydlení, vyřízení sociálních dávek, splacené dluhy, zapojení do sociálních i zdravotních služeb. V záležitosti týkající se občanského průkazu však nepostupoval správně. Domníval se, že může podání žádosti o občanský průkaz odmítnout, aby opatrovaného chránil. Podle rozsudku soudu si ale opatrovaný může o občanský průkaz požádat i bez jeho souhlasu,“ shrnul své závěry Vít Alexander Schorm.

Veřejný opatrovník

Pokud nelze jmenovat opatrovníkem nikoho blízkého, jmenuje soud veřejného opatrovníka. Tím je obec, kde má opatrovaný bydliště.

V malých obcích dělá veřejného opatrovníka starosta, ve větších městech nejčastěji sociální pracovníci městského úřadu. Veřejným opatrovníkem je tedy sice obec, ale opatrovaný je v kontaktu s konkrétním zaměstnancem obce, který opatrovnictví vykonává.

- Leták ombudsmana k tématu omezení svéprávnosti

- Leták ombudsmana „Opatrovník“

https://www.ochrance.cz/aktualne/soud_muzi_v_ziskani_obcanky_nebrani_opatrovnice_ano-diky_zastupci_ombudsmana_se_sveho_dokladu_nakonec_dockal